

РОЗРОБКА ДИСКРЕТНОЇ СИСТЕМИ АВТОМАТИЧНОГО КЕРУВАННЯ РУХОМ ШТОКУ ІНЖЕКТОРНОГО ПРИСТРОЮ

Богута О.С., магістрант, Комольцев В.В. магістрант, Халімовський О.М., к.т.н., доц., Сокольський О.Л., к.т.н., доц.

КПІ імені Ігоря Сікорського, кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу

Вступ. Введення інтелектуальних датчиків (ІД) у виробу з полімерних композиційних матеріалів в процесі екструзії дозволить проводити дистанційну діагностику та моніторинг цих виробів безпосередньо під час їх експлуатації [1]. Необхідність точного позиціонування обмеженої кількості ІД в задані просторові координати об'єму виробів з метою отримання в режимі реального часу інформації про характеристики відповідальних деталей та вузлів, зокрема, про їх напружено-деформований стан, визначає актуальність автоматизації процесу виробництва інтелектуальних полімерних композиційних матеріалів (ІПКМ). Задача автоматизації процесу виробництва ІПКМ полягає у циклічному формуванні порції суміші полімеру з ІД і транспортуванні її у виробу на задану глибину.

Мета роботи. Синтез цифрових регуляторів векторно-керованого асинхронного електроприводу розробленої у [2] системи автоматичного керування (САК) рухом штоку інжекторного пристрою.

Матеріали і результати досліджень. За результатами аналітичного огляду різних типів інжекторних пристроїв (ІП), як найбільш перспективну, в роботі [2] було визначено конструкцію модифікованого ІП та розроблено аналогову САК швидкості руху штоку інжекторного пристрою з векторно-керованим асинхронним електроприводом. Значення параметрів контурів САК було розраховано для асинхронного двигуна (АД) типу 4АА56А4У3 потужністю $P=0,12$ кВт. Для технічної реалізації САК необхідно визначити параметри цифрових регуляторів струму, потокозчеплення та швидкості. Структурна схема цифрової системи автоматичного регулювання (САР) польової компоненти вектору струму статора двигуна I_d з передаточними функціями цифрового регулятора $W_{pez}(z)$ та зведеного об'єкта керування $W_0(p)$ зображена на рис. 1.

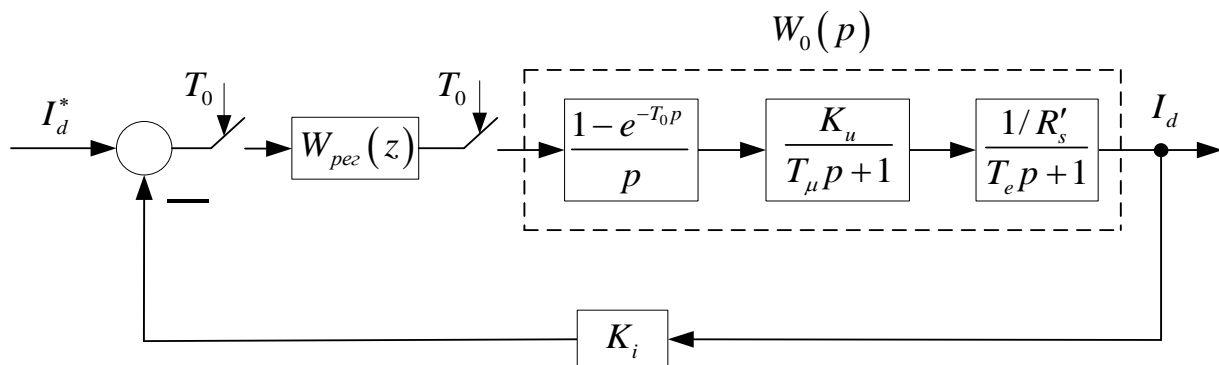

Рисунок 1 – Структурна схема цифрової САР польової компоненти вектора струму статора

Де: I_d^* – значення сигналу завдання; K_u – коефіцієнт передачі інвертора напруги; T_u – мала некомпенсована стала часу, що визначається періодом ШІМ силового перетворювача та сталою часу давачів струму; K_i – коефіцієнт зворотного зв'язку; T_e – електромагнітна стала часу; R'_s – активний опір; T_0 – такт квантування. Друга з аперіодичних ланок об'єкта керування (рис.1) описує зв'язок між компонентами векторів напруги та струму статора АД. Такт квантування визначався з урахуванням теореми Котельникова-Шеннона за виразом

$$T_0 \leq \frac{\pi}{3 \cdot \omega_{cp}} = \frac{3.14}{3 \cdot 4000} = 0.00026 \text{ с,}$$

де ω_{cp} – гранична частота фільтрування неперервної частини САР. Передаточна функція коригуючого пристрою, що отримана аналітично при налаштуванні контуру I_d на модульний оптимум [2] дорівнює:

$$W_{рег}(p) = \frac{0.3016p + 139.6}{p}$$

Логарифмічна амплітудно-частотна характеристика (ЛАХ) передаточної функції об'єкта керування $W_{ок}(p)$ представлена на рис. 2.

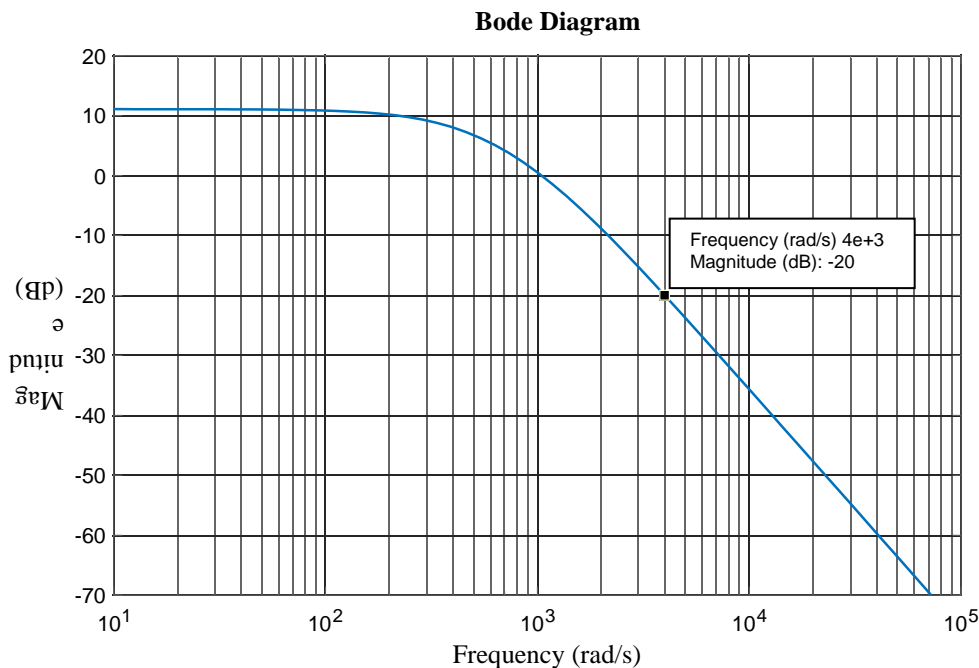

Рисунок 2 – ЛАХ об'єкту керування контуру I_d

Передаточна функція цифрового регулятора, що отримана чисельним способом у програмному середовищі Matlab/Simulink шляхом використання функції $c2d(W, T_0)$ для обраного $T_0=0.0002\text{с}$ має вигляд

$$W_{рег}(z) = \frac{0.3016z - 0.2736}{z - 1}$$

Результати моделювання перехідних процесів компоненти струму I_d представлені на рис. 3.

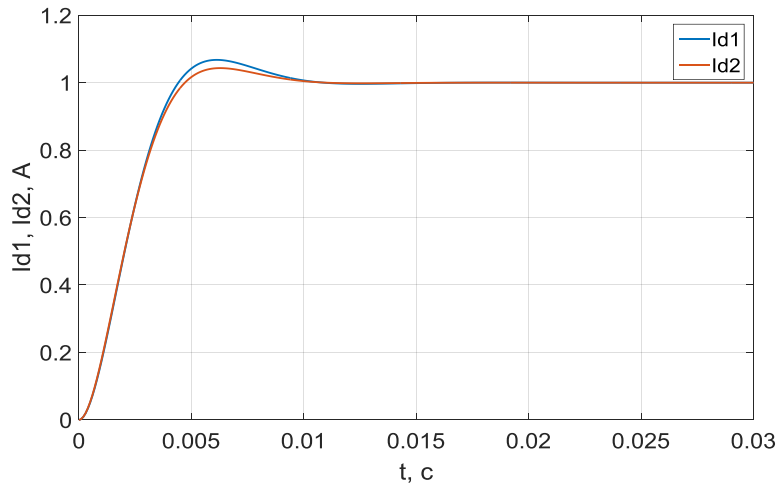

Рисунок 3 – Перехідні характеристики САР струму статора з цифровим $I_{d1}(t)$ та аналоговим $I_{d2}(t)$ регуляторами

Перехідні характеристики САР з цифровим та аналоговим регуляторами практично співпадають. Показники якості перехідного процесу САР з цифровим регулятором є задовільними. Для визначення передаточної функції цифрового регулятора модуля потокозчеплення ротора було застосовано аналогічну процедуру синтезу. Передаточна функція об'єкту керування має наступний вигляд

$$W_{ок}(p) = \frac{1/K_i}{2T_\mu p + 1} \times \frac{L_m}{T_r p + 1},$$

де: L_m – взаємна індуктивність; $T_r = L_r/R_r$ – стала часу ротора.

За розрахунками такт квантування САР контуру потокозчеплення складає 0.003с. Передаточна функція регулятора має наступний вигляд

$$W_{рег.\psi_r}(z) = \frac{8.235z - 7.845}{z - 1}.$$

Результати моделювання перехідних процесів САР модулю потокозчеплення ротора представлені на рис. 4.

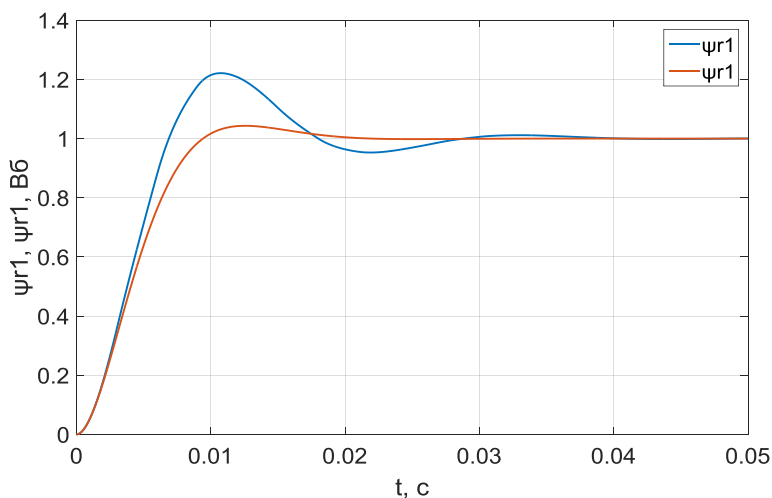

Рисунок 4 – Перехідні характеристики САР модуля потокозчеплення ротора з цифровим $\psi_{r1}(t)$ та аналоговим $\psi_{r2}(t)$ регуляторами

Контур швидкості САК при синтезі налаштовувався на симетричний оптимум. Для визначеного за допомогою ЛАХ такту квантування $T_0=0.001\text{c}$ передаточна функція регулятора має вигляд

$$W_{\text{рез.}\omega}(z) = \frac{0.06143z - 0.05375}{z - 1}.$$

Результати моделювання перехідних характеристик контуру швидкості САК представлені на рис. 5.

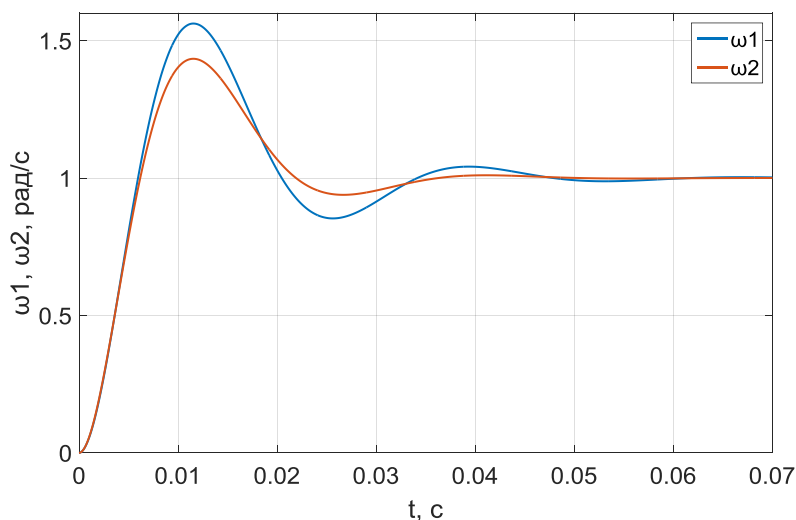

Рисунок 5 – Перехідні характеристики контуру швидкості з цифровим $\omega_1(t)$ та аналоговим $\omega_2(t)$ регуляторами

Перерегулювання перехідної характеристики $\omega_1(t)$ (рис.5) контуру швидкості з цифровим регулятором складає 56%.

Висновки. Для технічної реалізації САК рухом штоку інжекторного пристрою синтезовано цифрові регулятори контурів швидкості, компонент вектору струму, модуля вектору потокозчеплення ротора. Порівняння динамічних характеристик контурів з аналоговими і цифровими регуляторами підтвердило можливість використання останніх для забезпечення руху штоку із заданими показниками якості.

Перелік посилань

1. Молодцов Г. А. Формостабильные и интеллектуальные конструкции из композиционных материалов [Текст] / Г. А. Молодцов и др. — М.: Машиностроение, 2000. - 352 с.

2. V.I. Sivetskyu, O.M. Khalimovskyy, O.L. Sokolskyu, I.I. Ivitskyu. Automation of Intelligent Sensor Injection Inlet In Polymer Moldings By Using Vector Controlled Electric Drive/2017 IEEE First Ukraine Conference on Electrical and Computer Engineering. May 29 – June 2. Kyiv, Ukraine. - S. 524-537.